

SHARE – uuring Valim. Kontakteerumine

Lili Abuladze, Jana Bruns
SHARE koolitused 2015

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Valim

- ▶ Share valim koosneb isikutest, kes on 50+ ja nende partneritest (sõltumata vanusest)
- ▶ 6. laine valim koosneb kahest osast:
 1. **Paneel** - laines 4. ja 5. põhiuuringu valimis olnud isikud: vastajad, keeldujad, need, keda kätte ei ole saadud (v.a. vastajad, kes on eelmise laine jooksul kolinud välismaale ja kelle eest on tehtud elulõpu intervjuu)
 2. **Uued isikud**, kes on alates aastast 2010. saanud 50-aastaseks → 50-54a praegu
- ▶ Paneeli valimis on mõlemad partnerid (v.a. juhul, kui eelmisest lainest on toimunud muutus leibkonna struktuuris)
- ▶ Uues valimis on ainult põhivastaja. Intervjuu jooksul tekivad valimisse nende partnerid
- ▶ Kontaktkirjad saadetakse välja
- ▶ Üleandmine, kui on piirkonnast välja kolinud

Vastamismäär

- ▶ SHARE on paneeluuring aastani 2024. Seega on **eriti** oluline igal korral saada võimalikult palju vastajaid – muidu ei jää järgmisteks kordadeks kedagi alles.
- ▶ Rahvusvaheline meeskond ootab ja GfK'ga on leping sõlmitud – paneeli valimi vastamismääraks 90%
- ▶ Uute isikute vastamismääraks 65%
- ▶ Paneeli esmärgiks 6174 intervjuud; uue valimi eesmärgiks – 910 intervjuud.

Kokku tuleb meil teha vähemalt 7 084 intervjuud

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Kontakteerumine

- ▶ Otsida tuleb
 - ▶ Mõlemat partnerit vastanud leibkonnast
 - ▶ Kahe laine vahel lahku läinud leibkonnas tuleb küsitleda mõlemat endist leibkonnaliiget ja nende uusi partnereid
 - ▶ Uues valimis tuleb otsida alguses põhivastajat
- ▶ Uuringusse võetakse valimis olev isik ja tema abikaasa/elukaaslane (kui on) sõltumata vanusest
- ▶ Inimest tuleb otsida kuni küsituleja saab ta kätte või kontakteeruda minimaalselt 8 korda, sealjuures:
 - ▶ Erinevatel nädalapäevadel
 - ▶ Erinevatel kellaaegadel
 - ▶ Lubatud on nii silmast-silma kui telefonikontaktid, lisainformatsiooni otsimine lähedastelt, naabritelt, ametlikest organisatsioonidest
- ▶ Share intervjuud tuleb teha ka **haiglas** (kui kogu periood viibib seal), **hooldekodus** või **muus hooldusasutuses**
- ▶ Kui isik on **riigi piires kolinud**, tuleb teda ülesse otsida ja intervjuuerida

Vastama motiveerimine

- ▶ Ole entusiastlik, naeratav, kuula vastajat ning näita talle, et oled tema vastusest ja panusest huvitatud
- ▶ Selgita uuringu vajalikkust, rahvusvahelisuse poolt ja partnereid, vastaja vastuste olulisust, konfidentsiaalsuse nõudeid
- ▶ Selgita, et riigil on küll juba palju andmeid registrites, kuid need ei ole piisavad, et analüüsida, kuidas on mõistlik toimida praeguses ühiskonna suundade kontekstis: rahvastiku vananemine jms
- ▶ Selgita, et kuigi uuring võib tõesti minna pikaks ja väsitavaks, saab seda osadeks jaotada ning vastata osade viisi. Need, kes on juba varem vastanud ei pea uuesti kõikidele küsimustele vastama
- ▶ Nõustu tulema vajadusel teisel, vastajale enam sobival ajal
- ▶ Ära varja küsitluse pikkust, selgita, et kuna iga inimese elutee on kordumatu, siis mõnikord võtab uuring vähem ja teinekord rohkem aega, kuid vastaja peaks kindlasti arvestama vähemalt 1 tunniga. 5. laines oli keskmine intervjuu pikkus põhivastajaga 60 min, lisavastajaga – 40 min.

Proxy (asendusvastaja)

– teine isik annab andmed vastaja kohta

- ▶ SHARE-s on lubatud kasutada proxy-intervjuud kui:
 - ▶ vastaja ei ole võimeline iseseisvalt vastama tervislikel põhjustel. Tuleb sagedamini ette hooldekodudes, väga vanade või väga haigete inimeste puhul, kurt-tumm vastaja
 - ▶ vastaja on ajutiselt ära kogu uuringuperioodi (kuid ei ole päriselt Eestist ära kolinud)
 - ▶ kui vastaja on uuringu perioodil veebruarist-septembrini kättesaadav, siis proxy intervjuu ei ole lubatud
- ▶ Proxy intervjuu võib olla:
 - ▶ Osaline – keegi aitab mõningate küsimuste vastamisel
 - ▶ Täielik – keegi vastab otsast lõpuni vastaja eest

Proxy (asendusvastaja)

- Ankeedis on osa küsimuste plokkide, millele peab vastama ainult **vastaja ise** – enne sellist osa tuleb küsitlejale vastav teade ning juhised, et tegemist on ainult isiklikult vastatava blokiga.
Näiteks:
 - kõik füüsilised ja kognitiivsed testid
 - enesehinnangu osa
 - vereproov
- Proxy intervjuu puhul **tuleb** vastuste andja kohta **lisada põhiinformatsioon** valimi haldamise süsteemi (**SMS**)

Elulõpuintervjuu

- ▶ Kui valimiisik on vahepeal surnud, siis tuleb teostada proxyga (asendusvastajaga) **elulõpuintervjuu**
- ▶ Leibkonnatabeli täitmisel sisestatakse info surnud isiku kohta ja küsitakse, kas keegi oskab anda infot surnud isiku elu viimase aasta kohta.
- ▶ Elulõpuintervjuud võib anda sugulane, naaber, hooldekodutöötaja
- ▶ Kui avastate, et isik on alles surnud, siis on hea pidada väike vahe (vähemalt kuu aega) ja siis minna intervjueerima.
- ▶ Intervjuu on ligikaudu 15 minutit pikk ja seda on lubatud teha telefoni teel (juhul, kui nt. asendusvastaja elab teises piirkonnas)

Valimi haldamine ja protokoll

- ▶ SHAREs on oma IT-süsteem valimi haldamiseks ja kontaktide märkimiseks
- ▶ SMS – Sample Management System = valimi haldamise süsteem
- ▶ Selles on:
 - ▶ Info valimisse sattunud isiku ja leibkonna liikmete kohta: aadress, nimi, perekonnanimi, sugu, sünniaasta, varasem osalemine
 - ▶ Aadressimuudatus. **Oluline!!!** Panna kirja kõik uued aadressid
 - ▶ Kontakteerumine: kontaktiviis, kontakti aeg ja tulemus. Eelmise laine kogemus: ei ole vaja kirjutada kontakti kommentaari, et hakkate tegema intervjuud. On vaja kirjutada 100% - keeldumise põhjus ja kas kavatsete proovida veel!
 - ▶ Ajakava
 - ▶ Proxy-vastaja info
 - ▶ Leibkonnatabel
- ▶ Täpsemalt tutvustame SMS-i eraldi ja proovime praktiliselt ka järgi

Lisatööd küsitlemise juures

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Andmete sidumine registritega ja vereproovid

- ▶ Share 6. laines on kahte tüüpi lisategevusi:
 - ▶ Andmete linkimise nõusolekulehe allkirjastamine (1.nõusolekuleht)
 - ▶ Vereproovi võtmine → nõusolekulehe allkirjastamine (2.nõusolekuleht)
- ▶ Andmete sidumine
 - ▶ Share andmeid seostatakse ametlike riigi registritega (nt. Eesti Haigekassa, Vähiregister, Tuberkuloosiregister). Eesmärk – saada objektiivne teave isiku tervise kohta + intervjuu lühendamise.
 - ▶ Andmete sidumine nõusolekuleht ON VAJA TÄITA:
 - ▶ 1. kõik uued vasatajad (kas uuest valimist või uued leibkonnaliikmed)
 - ▶ 2. lainest 5. nõusolekuleht täitmata (tuleb eraldi märge tööülesandelehele!)
- ▶ Vereproov
 - ▶ Vereproovi võetakse vaid **PANEELI LIIKMETELT**.
 - ▶ Vereproov saab olla arvestatud juhul kui:
 - ▶ Proov jõuab Taani 8 päeva jooksul
 - ▶ GfKsse on jõudnud allkirjastatud nõusolekuleht vereproovi võtmiseks

Kokkuvõte:

Tegevuste järjekord (1):

- ▶ Tuleb teha ja sisestada kõik kontaktiproovid (Inimest tuleb otsida kuni küsitleja saab ta kätte või kontakteeruda minimaalselt 8 korda)
- ▶ Intervjuu algab leibkonnatabeli täitmisest
- ▶ Paneelivastajate puhul ei ole partnerite vastamise järjekord oluline.
- ▶ Uute isikute puhul, kõigepealt tuleb intervjuuerida valimisse sattunud isikut. Kui valimisse sattunud isikul on abikaasa või elukaaslane, siis tuleb:
 - ▶ täita kontakteerumise käik ka valimisse sattunud isiku abikaasa või elukaaslase kohta (kui intervjuud ei viida läbi sama visiidi ajal)
 - ▶ ja seejärel viia läbi intervjuu
- ▶ Kui kahe laine vahel on leibkond lahku läinud, tuleb teha intervjuu mõlema endise leibkonna liikmetega + nende uute partneritega

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Kokkuvõte:

Tegevuste järjekord (2):

- ▶ Kui valimisse sattunud isikut ei saa intervjueerida, tuleb teostada proxy ehk **asendusvastaja intervjuu**
- ▶ Kui valimisse sattunud isik on vahepeal surnud tuleb teostada **elulõpuintervjuu**

Veel:

- ▶ Uuringus osaleb valimiisik (kes on 50-aastane või vanem) ning tema abikaasa/elukaaslane (sõltumata vanusest)
- ▶ **Meil on eesmärk läbi teha 7084 intervjuud ja vastamismäär 90%**

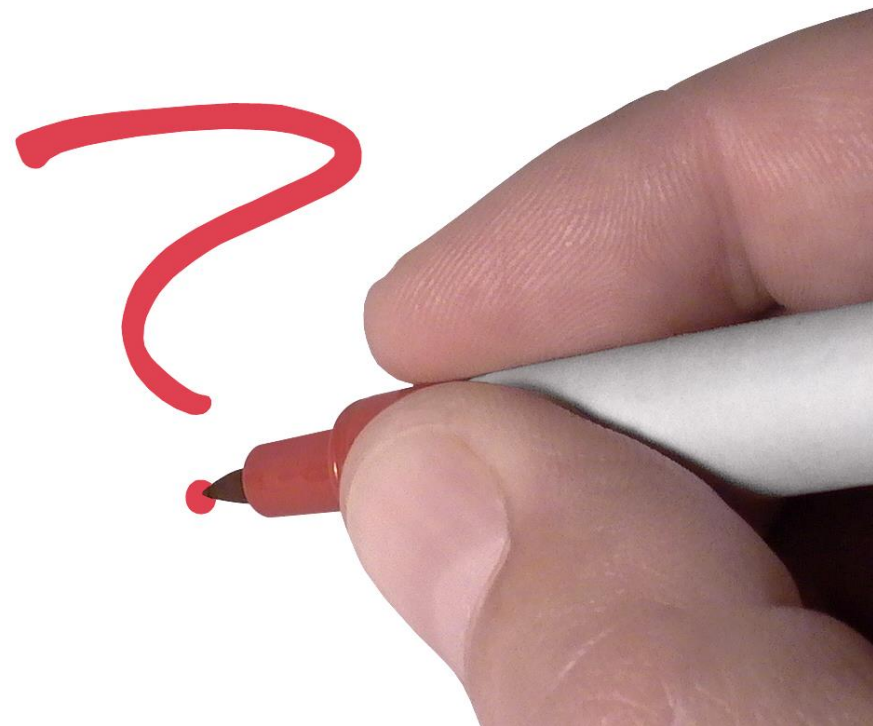

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

▶ Tänan!

▶ KÜSIMUSI?

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

